

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A közgyűlési megnyitó.

ehetetlen megtartoztatnunk magunkat attól, hogy a megyei főispánnak közgyűlési megnyitó beszédéhez ne írjunk kommentárt.

Foglalkozni akarunk vele nem futólag, hanem pontonkint s előre kijelentjük, hogy az esetben, ha a főispán úr magyarázó sorainkban nem találja meg a saját intencióit, kénytelen-kelletlen alá fogjuk magunkat vetni a helyesbítés kötelmének.

Mindenekelőtt azt hangoztatta több ellenzéki ugynevezett vezérferfiú, hogy ilyen erélyes föllépéshez a fokozatos bevezetést nem találja.

Erre vonatkozólag meg kell jegyeznünk, hogy az általános restauráció évfordulóját követő közgyűlésen egész természetes volt azon várakozás támasztása, hogy éppen a közigazgatásnak hivatott és illetékes legfelső ellenőre, a főispán, nyilatkozzék egy lefolyt évnek tanulságai felől.

Nyilatkozzék kétszeres indokból: tekintettel a tisztviselői karra és közönségre egyaránt. A tisztikar saját érdeke parancsolólag megkívánja, hogy állapotaik pártatlan jelzése oly helyről történjék, mely érdekkörükön felül áll; a megyei közönség pedig méltán megvárhatja érdekeinek kormányilag kirendelt megyei legfőbb őretől, hogy tájékoztassa az iránt, mennyiben érdemesültek az általuk egy év előtt megválasztott tisztviselők, azon bizalomra, melyre őket egy év előtt méltatták. Es e tekintetben sajnálattal bár de őszintén kell kimondanunk, hogy egy csalódással gazdagabbak vagyunk. Hisz a verebek is csiripelik, hogy nem teljesült, mert a közérdek tekintetéből nem teljssülhetett vágyak utófajdalmai gyanánt, lappangó kotteriák létesültek a tisztikar körében, melyek a szükséges összműködést megbénítják, a közszolgálat kimondhatlan kárára. Most még csak így leplezetten szólunk; de ha a viszonyok jobbra nem fordulnak, a gyermeket saját nevének megnevezni és kimutatni azt, hogy némely sértettnek képzelt ambícióinak jogosultsága nincsen.

Legkevésbé lehet ezen beszéd ellen felszólalni ellenzéki szempontból. Hiszen éppen az ellenzék volt az, aki szóval és írásban hirdette, Apponyinak és Szilágyinak e megyében adott kritikái privát órái után, hogy Bácskában minden tisztviselőnek minden szabad, csak ha kormánypárti.

Es e főispáni beszéd azt mutatja, hogy a tisztviselőknek bár túlnyomó részük véletlenül kormánypárti, világért sem szabad minden. Mutatja, hogy a kormány ellenőrző helyettesét a közügy szolgáló feletti ítéletében nem befolyásolja sem a politikai érdem, sem a személyes tekintet; hanem egyedül a törvényes kötelmeknek mikénti teljesítése és azon szempont, hogy ki-ki töltse be ésszel, munkával, pontossággal azt a helyet, melynek lelkiismeretes viselésére magát esküvel s helye elfoglalásával kötelezte.

Egyébiránt nincs abban a beszédben anynyi bántó és megróvó adat, amennyit azok szeretnének belőle kiolvasni, akik minden áron párthíveket keresnek és fogdosnak.

A tisztviselői közszellem ernyedése, a szorosan vett köteles munkán túli buzgólkodás a közjó iránt: csak mint ideál, mint méltán sürgetendő általános óhaj van benne körvonaloza. Midőn a beszéd a multnak vonzó példáira hivatkozik, egyenest kimondja: »Megyénk érdekében kívánom, hogy az előbbi állapot helyre-álljon.«

A járási tisztviselőket illetőleg hangsúlyozott tapintat és erély oly két tulajdon, hogy annak sürgetését rosszalni csak akkor lehet, ha valaki egyéni érdekeit a nép nagy zömének javával szembe állítja.

Méltányos és személyeskedésen felül helyezkedő ellenzéknek okvetlen dicsérnie kellett volna azon kormányképviselőt, aki sokszor megpanaszolt s néha jogosan nyilatkozó érdekeik szempontjából, a pártatlan igazság és méltányos helyi érdekek állandó tekintetbe vételét zsinórmértékül alkalmaztatni törekszik.

Ami végül az árvaszékre vonatkozó részeket illeti, ki kell emelnünk, hogy abból a nagy közönség a tökéletes megnyugvás legbiztosabb kezességét következtetheti. Midőn nyíltan kimondatik, hogy a vizsgálat megindítását éppen a főispán kérte; hogy azt ő maga a legszigorúbban kerésztiül hajotta; hogy eközben rosszakaratot, vagy visszaélést nem, hanem mulasztást annál többet talált; és hogy már ezen mulasztásokért is két egyén hián az egész árvaszéket fegyelmi vizsgálat alá fogta: akkor a nagy közönség, hacsak el nem vesztette a szavak jelentésének érzékét, kénytelen látni, tudni és bevallani, hogy itt az ő életbevágó érdekei a legpontosabb ellenőrzés alá vétetnek és hogy a kormány bizalmasa inkább az olcsó népszerűségnek indokolatlan hozsannáiról mond le, semmint azon nehéz és kellemetlen kötelességéről, hogy a hibákat, ha tudomására jutnak, ne takargassa, vagy szépítgesse.

Es itt már pusztá rokonszenvből is meg kell kockáztatnunk azt a jó tanácsot a neheztelőknek, hogy ne legyenek tapintatlanok, sérelmüket nyilvánosan panaszolgatni. Mert minden józan eszű ember tudni fogja, hogy ha ezt teszik, hát akkor elárulják gyengéiket. Aki hozzáférhetetlennek érzi magát, az csak örül a szigorú ellenőrzésnek; mert ennek kinyert elismerésével csak a saját személyes becsének és előmenetelének garanciáit szaporítja. Ellenben aki panaszodik a törvényes és túlzatlan szigor ellen, az megcsökkenti a közönségben a maga munkabírása és jellemtisztasága iránti — különben meglevő — bizodalmat.

Lehet — megengedjük — hogy szokatlan volt azon székről ilyen őszinte és — nem tagadjuk — kemény kritikát hallani közállapotaik intező férfitól; lehet, hogy akit ezek közül nem kizárólag a közigazgatás magasabb érdekei, hanem az alszékeny vagy a szükséges önismeretből való idegenkedés vezérel, azok a javulni s okolni hajlandó bűnös helyett, a pártos félnek indokolatlan sértődését fogják játszani.

Nem tesz semmit! Akikben van komoly gondolkodás, pártatlan ítélet, tárgyilagos megállapodás és személyi érdekek nélkül is szent közügyi jóakarat: azok azt fogják mondani, hogy hibák vannak, mint mindenütt; de olyan ellenőrzés, kormányzat és pártok fölötti gondosság, mint itt hathatós példában nyilatkozott — az nincs mindenütt.

Alispáni jelentés.

Méltóságos főispán ur! Tekintetes megyei közgyűlés! A mult évi október hó 7-én tartott III-ik évnegyedes közgyűlés óta történetéről következőkben van szerencsém jelentésemet előterjeszteni:

I. A központi tisztviselők, bár a folyó hó 12-én megtartott számonkérő széken igazolt ügyforgalom szerint 24627 alispáni és 4885 közig. bizottsági ügydarab iktattatott be és ezenkívül természetesen kihágási, erdészeti, központi választmányi és egyéb ügydarabok is érkeztek, melyekkel az ügyforgalom a 30000-et meghaladja, a mai közgyűlésen és a holnapi közig. bizottsági ülésen eltárgyalandó darabokon kívül, melyek megfelelő ülés nélkül elintéztést nem nyerhetnek, — hátralékot nem hagytak fenn s így ama év folyamán hivatalos kötelességüknek pontosan megfelelték.

A külső hivatalok közül a topolyai, zentai és ó-becsei szolgabírói, valamint a Zenta városi polgármesteri hivatal vizsgálatom meg az utolsó rendes közgyűlés óta és előbbieket teljesen rendben találtam, míg a zentai városi hivataloknál általában kielégítő rendet találtam, csupán a levéltári kezelésekben merültek fel hiányok és a kapitányi hivatal ügykörébe tartozó óriási foglalkozási tömeget nem észlelhettem arányban állónak, az ott alkalmazott egyének munkarejével, — a levéltár rendes kezelése a kiadói teendőknek a levéltáriaktól való teljes elválasztása és külön megfelelő munkaerőknek alkalmazása által, a kapitányi hivatal pedig legalább még két irnoknak

odaváló rendszeresítése által jöhet csak azon helyzetbe, hogy az alkalmazott és alkalmazandó egyének megfeszített munkaereje mellett, a teendőket gyorsabban és az ott alkalmazottak egységének tönkretétele nélkül láthassa el. — ezen indokból Zenta városa határozatilag felhívandó volna, hogy amennyiben azt időközben önmagából kifolyólag meg nem tette volna, egy külön levéltárnoki és a kapitányságnál még két irnoki állomást sürgősen rendszeresítsen.

A 13 járási szolgabíróihoz az elmúlt egész évben érkezett 88706 darab, elintéztetett 88309 db, hátralékban maradt 397 darab.

Megjegyzendő azonban, hogy az almási, bajai, zombori és titeli szolgabíróknál hátralék éppen nem maradt.

Zentán 1, Ó-Becsen 5, Hód-sághon 17 db. hátralék maradt, s a többi hátralék sem nevezhető lényegesnek, sőt a mai napig valószínűen már mind el is intéztetett.

Zenta város tanácsához beérkezett . . . 14417 db.
Elintéztetett 14265 "

Hátralék 161 db.
mely eredmény a korábbi évekhez képest lényeges haladást jelez.

A községi előjáró választások az egész megye területén bevégeztek.

A közpénztári számadások közül az 1884. október 7-én tartott közgyűlés alkalmával hátralékban volt 54 db, ehhez befolyt 68 db, ezen összes 122 dbból pedig elintéztetett: észrevételekkel 24, a mai közgyűlésre előterjesztve van 33 db, feldolgozás alatt maradt 65.

Az előző évekről be nem érkezett 1882. évi 1 és 1883. évi 10 db. Ezek beküldése iránt a felmerült kétsédelem folytán a fegyelmi vizsgálatot elrendeltem és a számadások elkészítése az illető jegyzők terhére folyamatban van.

III. A megyei házipénztárt és az abban kezelt alapokat, ugy a megyei árpénztárt is havonként az előirt módon megvizsgáltam s a becsatolt vizsgálati jegyzőkönyvek szerint rendben találtam.

A házipénztárban halaszthatanná vált munkaerő szaporítása iránt külön előterjesztést tettem a mai közgyűléshez.

IV. Az 1883. évi közmunka hátraléka a mult közgyűlésen kitett még . . . 39327 frt 01 kr.
erre befolyt az év végéig . . . 27351 " 74 1/2 "
leiratott 401 " 73 "

hátralékban maradt 11573 frt 53 1/2 kr.

Az 1884. évre előirt közmunka értéke kitett . . . 304846 frt 50 krt
ebből az elmúlt közgyűlésen még hátralékban volt 260652 " 33 "
erre december 31-ig befolyt . . . 176769 " 89 "
leiratott " " "

maradt az év végével hátralék . . . 83882 frt 44 kr.

vagyis az összes hátralék 1884. végén 95455 " 97 1/2 "
erre a mai napig befolyt 7606 " 93 "
a jóváhagyott szabályrendelet értelmében leiratott, illetve a mai közgyűlésen leírásba hozatni javallatik 4732 " 94 "

marad tehát a tényleges hátralék ma 83116 frt 10 1/2 kr.
melynek behajtása iránt a szükséges intézkedések foganatosítás alatt állanak.

Különben a közmunkahátralék 1883. évi december 31-én kitett 99,113 frt 52 1/2 krt,
1884. év végével kitett 95,455 " 97 1/2 "

és így az év végén állásunk kedvezőbb volt 3,657 " 55 kr.,
mely összeg az időközben fentiek szerint befolyt és leírásba hozott 12,339 frt 87 krral kevesebdvén, ma az ide vonatkozó hátralék csak 83,116 frt 10 1/2 krt tesz ki.

V. A korábbi székházi alap hátraléka az október 7-iki közgyűlés alkalmával kitett . . . 4417 frt 66 krt,
erre az év végéig befolyt 433 " 42 kr,
leírásba hozatott 295 " 86 "

s így ezen hátralék ma már csak . 3,688 " 38 krra rúg, mi tekintettel arra, hogy ezen alap egész mennyisége 420,022 frt 11 krra rúgott, ezen alap pénzeinek befolyását igen kedvezően tünteti fel.

Az 1884. jul. 3-án tartott közgyűlés alkalmával megszavazott és a m. kir. belügyminiszteriumnak 1884. november 6-án 61133 sz. a engedélyezett 1/2 százalékos pótdadó egész kivetett mennyisége . . . 18350 frt 64 krt

tesz ki, melyre — bár a fizetési felhívás csak mult évi december 3-án bocsáthatott ki — már a mai napig 12 440 " 72 kr
folyt be, ugy, hogy ezen 1/2 százalékos pótdadó összegéből már csak 5,915 " 92 kr van befizetés alatt.

VI. A múltakból ez évre előirányzott és már a mult közgyűlésen részletezett utrészek pontosan és kellő időben elkészültek, az időközben sikeresen eszközölt felülvizsgálatok konstataciója szerint a lefolyt évben: a) a bezdán-becsei útvonlatnak kernyaja-ó-szi-

vaci részén épült: törtkavics 7-37, hasított kő 2-02 kméter; b) ugyanezen útvonalon verbász-szenttamási részén kiterjedő 6 622 kmt.; c) a topolyai vasúti feljárón törtkavics 2 52 kmt.; d) a bezdáni zsilip előtti csatornai hidtól a gőzhajóállomáshoz törtkavics 0 15 kmt.; e) az apatini gőzhajóállomáshoz vezető úthoz fűződő fútecai kövezés, illetve hasított kő átrakás 1-80 kmt.; f) az ó-becei gőzhajóállomáshoz vezető engedélyezett útrészlet hasított kő 0 62 kmt. Összesen tehát törtkavicsút 16 66, hasított kőút 4 44 kméter.

E szerint: 1884 ik évben épült egészben 21-10 kméter műút s ezen kívül az október 7-iki közgyűlésen a megyei palotától a városi kövezetig engedélyezett kijáró út, mely már szintén használatba vétetett.

Az eddig kiépített megyei utak egész hossza tehát kitesz kongóval 33 20 kmt., törtkavicsal 75-36 kmt., hasított kőből 20 27 kmétert, vagyis összesen 128 83 kmétert.

Ezen kívül a megyei segélyezéssel épülő utakon és az elmúlt év folyamán kedvező eredmény érteit el, különösen Ó-Becsen, Szenttamáson, Ó-Kanizsán, Bezdánban, mely ekkénti segélyezés mellett Zentán és Adán is épült belső utak egész hossza kitesz mintegy 20-17 kmétert.

A mult rendes évnegyed közgyűlésen 655. szám alatt nyert felhatalmazás alapján újabb kölcsön felvételre szükségem nem volt, mert bár a sokirányú műépítkezések esedékes kereseti összegei az elmúlt év végét igen terhesé tették, a mult évi terméshez képest elég jól befolyt közmunka tartozások és egy 50,000 frtos tétel előnyös fizetési haladékaival az útépitési alap szükségletét teljesen fedeztettem, a folyó évi építkezéseket pedig igyekezni fogok a legközelebbi közgyűlésen bemutatandó előirányzatban az építkezés némi korlátozásával ismét lehetőleg a bevételekkel teljes összhangba hozni. Mindazonáltal — ha az újvidéki palánkai út kiépítésére az útalap fedezési képességével arányban álló alkalmas ajánlatokat kapunk, ezen út építését az év folyamán annál inkább megkívánám kezdeni, mert amint a tekintetes közgyűlésnek tudomása van, az ezen útnak kiépítéséhez szükséges folyamkavicsot már beszereztem és annak árát teljesen ki is fizettem. A műutak fentartására pedig 3 évre kitűnt minőségű folyamkavicsot kiszállítás és kirakással egyetemben köbméterenként 5 frt átlagárban biztosítottam.

Az útépités kapcsán lehetetlen örömmel meg nem emlékezni azon köztudomású tényről, hogy a régen várt szabadka-bajai 586 km. hosszú vasút 4 hó alatt nem csak kiépült, hanem hogy az, e hó 8-ika óta, a mult évi december hó 30. és 31-én megejtett sikeres műtanrendőri bejárás alapján — immár a közforgalomnak át is adatott, mi által nem csak megyénk felső része egy kiváló forgalmi eszközzel gyarapodott, de egyuttal két járási székhelyünk minden időben megközelíthetővé vált és megyénk vasúti állomásai négygyel szaporodtak.

Meg kell emlékezni arról is, hogy az ó-bece-petrovosszelli moholy-ada-zenta-szabadkai vasútnak magán vállalkozás útján kiépítése is komolyan célba van véve, s hogy az ide vonatkozó felvételek a nyert értesítés szerint, valószínűleg már a legközelebbi időben befejezésre jutnak, és ezek alapján jórómán már február hó folyamán az érdekeltségi tárgyalás megtartása lehetővé válna. Ezen vasútnak a megye egész Tisza vidékére való igen nagy közgazdasági és forgalmi fontossága kötelességemmel teendő, hogy ne csak az érdekeltségi tárgyalás alkalmával az érdekeltek, eddig a minden időben biztos uti forgalomból kizárt vidék érdekeit gondos figyelemmel részesítem, hanem hogy ezen ügy további fejlődéséről a legközelebbi közgyűlésnek beható jelentést, sőt a szükséghez képest támogatási ajánlatot is tegyek.

Hiszem, hogy az illető vidék saját érdekét szíven viselve, sikeresen fog annak idején segédkezni, hogy a felvételi munka lehetőleg testté váljék. Egy temesvár-becskerék-szabalya-hódságh-gombosi vonal kiépítése iránt is tárgyalások indítottak — e kérdés azonban, a vonal hosszúsága és a törvényhatóságok különbözősége következtében még csak az előzetes megbeszélések stádiumáig jutott.

VII. A belvíz szabályozások közül:

1. A zenta-ada-i elkészült.

2. A Begán csak 3 hid hiányzik és a petrováci mellékárkok.

3. A verbász-keresztúri csatorna főága a péklai elágazásig és a péklai mellékág is elkészült, sőt most már a keresztúri határig való előhaladásról várom a jelentést.

4. A torzsa-kuocura-ó-kéri vonalon és

5. Az újpalánkai vízművön a munka a téli időviszonyokhoz képest folyik.

6. A gombos-vajszkai nagy érdekeltség szabályozási munkálatai, — miután ott a munkásoknak szabad ég alatt kell tanyáznia, — a tél folyamán beszüntetettek. — A munkák azonban szépen haladtak előre, mert habár a nyári és részben őszi hosszú külvíz a munkát a kultur-mérnökség jelentése szerint csak a végáton belül tette lehetővé, ugyanott a munka beszüntetéseig már 13,000 m. föld mozgósított.

7. Az Ó-Futtak, Piros, Kiszács, Újvidék és Szőreg pusztai munkák, sikeres árlejtésen biztosítottván — ott a Szőreg pusztai és újvidéki munkák oly örvedetesen haladtak előre, hogy ezen vidéket már a következő tavaszon az évek hosszú során át panaszolt belvizektől megmenthetni reménylem.

8. Új-Soóvé szabályozási munkáit kevés kivétellel bevégezte.

9. A mult közgyűlésen eltárgyaltnak bejelentett járek-temerini szabályozási kérdésem kívül időközben

a) a verbászi, kulai, cservenkai, veprováci, ó-sztapári ugynevezett Delta, és

b) a Bácsér érdekeltségi tárgyalásokat sikerrel bevégeztem, hiszem, hogy a következő közgyűlésig, az ezekre vonatkozó alaphatározatot meghozhatom.

10. A kulpin, ó-soóvé és deszpot-szent-iváni szabályozási ügyben pedig a véghatározatot meghoztam, úgy, hogy a következő tavaszon ezen munka befejezését is reménylem.

11. Leghűsöbben f. évi február 15-ig pedig a Zombor vidéki nagy érdekeltség terveit és műszaki okmányait reményemmel további eljárásra a kultur-mérnökségtől megkaphatni.

12. A deszpot-szent-iváni, Kulpin, Szilbás, Bulkesz, Paraga, Parabuty és Gajdobra határainak egy részére kiterjedő és 9527 49 kat. hold. termékenyítését célzó érdekeltségi tárgyalást február hó folyamára szándékozom kitűzni, — mindezek fejlődéséről és a jövő évre kitűzendő felvételekről lesz szerencsém a következő közgyűlésen jelentést tenni. Most csak azt jegyzem meg, hogy az érdekeltségek egynemelyikénél fennforgott fizetési nehézségek már majdnem teljesen elhárítvák és hogy a minden esetre terhes pénzügyi viszonyok mellett is a befizetések jó eredményel folynak, úgy, hogy bár nagy összegekről van szó, a jogos igények komoly méltatásával eddig kényszer útján való behajtáshoz tényleg nyulnom nem kellett.

VIII. A személy és vagyonbiztonság állapotát a szegedi kir. csendőrszolgálatoktól vett mult évi szeptember hó 21-ikétől mult évi december hó 31-éig terjedő hivatalos kimutatás a következőkben tünteti fel:

Nevezetesen gyilkosság előfordult 2, kiderített 2; rablás előfordult 2, kiderített 1, vizsgálat alatt áll 1; betöréses lopás előfordult 32, kiderített 10, vizsgálat alatt áll 22; lopás és tolvajlás előfordult 86, kiderített 34, vizsgálat alatt áll 52; emberölés előfordult 6, kiderített 6; gyújtogatás előfordult 1, kiderített 1. Tüzeset ismeretlen okokból 24.

A megyében 182 emberben rendszeresített csendőrállományból van 33 altiszt, 139 csendőr, egészen 172. Az utolsó közgyűlésen vőrt 27 altiszt és 128 csendőr, tehát egészen 155 csendőr vagyis most több 17-el, az egész létszámból pedig hiányzik már csak 10 ember.

A mult közgyűlésből ide vonatkozó beható előterjesztésekre a kir. belügyminiszteriumhoz tett felterjesztésünknél a létszámban történt javuláson kívül egyéb eredménye eddig nem lévén, bár a mult közgyűlés óta az imént közölt büncselekvények hiteles kimutatása szerint, hála az égnek, személy- és vagyonbiztonságunk szintén némi javulást mutatott fel, égetően szükségesnek tartom a községi rendőrség rendezésének komoly megindítását, melynek habár szerény, de igen fontos alapövéte lesz hivatott a mai közgyűlés az erkölestelenné bizonyult túlélt községi felelős öri intézmény végleges megszüntetésének — az átmeneti nehézségek figyelembe vételével való megszüntetését áll letenni, mely javaslatomat úgy különösen az annak alapján községenként hozandó szabályrendeletek tárgyalásánál felette szükséges közreműködésüket otthonjokban az alaphatározatnak a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által törtéendő jóváhagyása esetére már ezuttal kikérem.

IX. A közegészségügyi állapot a lefolyt év IV-ik negyedében általában véve kielégítőnek mondható, mit nemcsak a betegedési és halálozási számok kedvezőbb volta, de főképp a megholtak és születettek között fennforgó kedvező számú eredmény bizonyít: a születési és halálozási eseteket egymáshoz arányítva, a lefolyt év negyedik negyedében a születési esetek a halálozási eseteket jóval felülmúlják. A megye területén összesen 6066 egyén született, elhalt 4055 és így több született mint meghalt 2011 egyénnel.

Általán véve leginkább a légzőszervek hurutos és lobbos bántalmi és a váltóláz merültek fel.

A járványos betegségek közül: a vörheny, ronszoló toroklob, a hagymáz és szemeses köthártyalob mutatkoztak, és pedig a vörheny: Titel és Hódságh községekben, Titel községben a járvány egész tartama alatt megbetegült 43 egyén, felgyógyult 30, meghalt 13, Hódságh községben megbetegült 2, felgyógyult 1, meghalt 1.

A ronszoló toroklob Zenta város területén és Rác-Militics községben. A hagymáz, Deszpot-Szent-Iván községben a járványban megbetegült 7, meghalt 5, gyógykezelés alatt maradt 2 egyén.

A szemeses köthártyalob Új-Soóvé községben uralgott, hol ennek folytán kényszergyógyítás rendeltetett el.

A járvány eddigi lefolyása: megbetegült 37, felgyógyult 33, gyógykezelés alatt maradt 4 egyén.

Legutóbb Szántova községben a fültőlólo jelentkezett, e betegség lefolyásáról azonban jelentésem nem lehet.

A hol járványos betegségek léptek fel, ott az előirt intézkedések és jelentések megtétettek.

Iskolák bezáratása járvány következtében csak Zentán és Szántován vált szükségessé.

Az előirt védhímlőoltás az egész megye területén szabályszerűen foganatosított, sikeresen beoltott 20794 gyermek.

A megye területén létező anya- és fiókgyógytárak megvizsgáltatván, azok rendben találtattak, s a vizsgálatokról szabályszerűen felvett jegyzőkönyvek a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztettek.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak leiratával a Csantavér községében engedélyezett személyes üzlet-jogú gyógyszerár megnyitott, — a Brestovác községben felállított engedélyezett gyógyszerár pedig felszerelés alatt áll.

A Francia- és Olaszországban uralgott cholera-járvány megszünte folytán újabb intézkedések megtétele nem vált ugyan szükségessé, de tekintve, hogy e járvány tavasszal újból felléphet s hogy hazánk s így megyénk területére is eljuthat, a hullaházak felállítását már az ősz folyamán, valamint a beállott hideg idővel egyidejűleg az egyes községekben lévő jégvermeknek megtöltését is külön intézkedésekkel eirendeltem, hogy a netáni vész idejében a szegényebb sorsúak is a kellő ápolás és gyors segélyben részesíthessenek. A többi a cholera-járvány elterjedésének megállítását célzó s időközönként kiadott rendeleteimnek foganatosítását pedig továbbra is fennhagytam.

X. A állategészség az elmúlt évnegyedben, sőt a mai napig igen kedvezőnek mondható, — mert 10 taknyos ló és egy veszett sertés leszurásán kívül a lovak, marhák és egyéb hasznos háziállatokban semmiféle járványos betegség elő nem fordult.

XI. A legnagyobb örömmel kell felemlítenem azon nagylelkű alapítványozást, melyet jótéményeiben kifogyhatlan fömagasságú Haynald Lajos bíbornok ur — az ő cs. és kir. Fensége Rudolf koronahercegnek első gyermeke születése emlékére „Er-

szébet árvaház" néven Bácsban 25 árvára berendezett, 60000 frt alapítvánnyal biztosított, 15000 frt építési és 5000 frt berendezési költségekkel együtt tehát 80000 frtba került árvaház felállításával eszközölt, mely Szt.-Erzsébet napján védangyalunk Felsége királynéné ünnepén folyó évi november hó 19-én Bácsban felszenteltetvén, magasztos hivatásának átadatott.

Minél kevesebbek — fájdalom! — még a megye humanitárius intézetei, annál mélyebb halála és tiszteletre ébreszt fenkölt szellemű főpástorunk ezen nagyértékű jótékonyasága, — annál fényesebben hirdeti és óvandja meg a jövőben is ezen maradandó tény fömagasságú bíbornokérsekünknek a haza és trón iránti tántoritlan hűségét — nevének fényét és elődei között is magasan kiváló emlékét.

Örömmel kell továbbá felemlítenem azon körülményt, hogy a Budapest fővárosban felállítandó szabadságharc-szobor alap javára, a mult évi ápril hó 17-én 12. közgy. szám alatt nyert felhatalmazás alapján magán úton eszközölt gyűjtés 2524 frt 29 krt eredményezett, s így oly tekintélyes összeget voltam képes a végrehajtó bizottságnak felküldeni, mely nemcsak számtételeiben nyújt nagy megnyugvást a megye közönségének, a felállítandó szobor jelképes értelmének előmozdításában; de annak értékét reánk nézve még sokszorosan túlhaladja azon tény, hogy ezen összeget a megye minden rangú és rendű lakosai anyanyelv, nemzetiség és vallás különbség nélkül a nagyvíványok iránti legbensőbb elismerésük, tiszta bafafiságuk és benső egyetértésük maradandó zálogául tették le a haza oltárára.

Az Isten áldása legyen ezen egyetértésen.

Ezen emlékek kapcsolatosan úgy vélem a tekintetes megyei közgyűlés nézetével fogok találkozni, — ha ezen év aratási idényét bevérva — a Hoffmann Mihály Zombor város polgármestere által nékem átadott, a helybeli takarékpénztár 1020/1140. számú betétkönyvében 1161 frt 59 kr. tőkéből és ennek december végéig 36 frt 55 kr. kamataiból álló — a helyi honvédszobor létesítésére szánt adomány összegének szaporítását is megkezdendem, és annak idjében a már megfogyott szoborbizottság kiegészítésére ezen megyei bizottságnak javaslatot tévén — ezen régi adósságunk kegyeletes lerovására is módot nyújtanok és egyben az ily emléken szükölködő megyékben is, habár nem oly nagymérvű emlékekkel, mint a „szabadságharc-szobor", de tőlünk telhető szeretettel emelendő szerényebb külső jellel fognak hűsahalált szenvedett halottjaink és azok birni, kik szerencsések lesznek, Magyarország ezredéves fennállásának ünnepélyében részt venni.

S ezzel befejezem jelentésemet, melyet kérek kegyesen tudomásul venni, és a Zenta városi hivatalok megvizsgálásáról tett előterjesztésemben foglalt javaslatot elfogadni és határozatilag biztosítani.

Kelt Zomborban, 1885. évi január hó 15-én.

Schmussz Endre s. l. alispán.

Megeyi közgyűlés.

Január 16-án.

(Vége.)

25. Petrovosszelli községének egy második orvosi állás rendszeresítése tárgyában hozott s törvényhatósági jóváhagyás végett beterjesztett határozata. Tekintettel a jelenlegi orvos szerzett jogaira; a népközegészségügyi indolenciájára s más hasonló községek viszonyaira; tekintettel továbbá arra, hogy a járás felosztása esetén mekkora teher leendene a lakosságra egy második orvos tartása; végül tekintettel a községnek sürgősebb pl. közlekedési, vízszabályozási stb. szükségleteire, a határozat jóvá nem hagyható.

26. Torzsa községének a községi orvosi állással egybekötött javadalmazás megjavítása iránt hozott határozata. Jóváhagyatik 100 frt felemelésével.

27. Kupuszina községének a községi szülésznoi állás rendszeresítését megtagadó határozata. Feloldatik s 100 frt javadalmazású szülésznoi állomás rendszeresítettik, a rendes díjakkal, szolgabíró pályázat hirdetésére utasítatik.

29. Ónody József és társai moholyi lakosoknak a járásszótást eszközözendő mérnök felgondása tárgyában 1884. évi november hó 20-án 153-156. sz. a. hozott község képviselő testületi határozat ellen benyújtott felebbezése. Feloldatik s újabb pályázat kiírása rendeltetik.

30. Az orsz. gazdasági egyesület megkeresése az iskolai takarékpénztárakat kezelő tanítók jutalmazása iránt. Alap hiányában nem vehető figyelembe.

31. Prigl-Szent-Iván község képviselőtestületének határozata a Löbl Illés és Fischer György ot-tani árwapénztári adósk tartozásai iránt kötetendő egyezség tárgyában. Az árvtárjavaslata alapján jóváhagyatik.

32. Ó-Becse község képviselőtestületének határozata a közlegelő és egyéb közös területek felosztása, nemkülönbben a működő mérnökkel kötött szerződés tárgyában; — ugyszintén Szulik József és érdektársainak, valamint Barna István és társainak ezen határozatok ellen benyújtott felebbezése. Kiegészítésre visszaküldetik.

33. Rác-Militics község képviselőtestületének határozata a karavakovai közbirtokosság tulajdonát képező legelőföld egy részének megvétele iránt. A vétel, mint mely által a község új vagyonhoz jut, helyben hagyatik, de csak akkor, ha előbb a telek kivonatot és térrajzot az alispánnál bemutatják.

34. Zenta város képviselőtestületének határozata a tiszai állandó hid reconstructionjának felülvizsgálata tárgyában, — ugyszintén az ez ellen Kozits István és érdektársai, nemkülönbben a vállalkozó Gregersen megbízottja által benyújtott felebbezése. A hid javítására 37,000 frt projektáltatott, de bontás közben majd 50,000 frt többletmunka merült fel. Ezeknek valósaága iránt a munka felülvizsgálatára Tripolszky Gyula, kir. építészeti főmérnök kiküldetik s jelentése bevárásával fog az ügy újra tárgyalatni.

35. Ó-Morovica község kérvénye az ott elhelyezett huszár-század és altiszt iskolának f. évi ápril hó végével más községbe leendő elszállásolása iránt. A kérelem, mint nem teljesíthető, elutasítatik.

36. Miloschev T. zsabylai jegyző nyugdíjazási kérvénye, és az ellenőrző választmány véleményezése. E vélemény alapján munkaképesnek találtatván, elutasították.

37. Schmausz Károly apatini elhunyt jegyző özvegyének nyugdíj megállapításáért benyújtott kérvénye. 500 frt nyugdíj megszavaztatik.

38. Prigl-Szt. Iván községének 1884. évben épített kórháza költségei fedezéséhez az ottani szegényalap 1200 frttal való igénybevétele érdemében hozott határozata. Engedélyeztetik.

39. Megyei irnokok és díjtalan irodai gyakornokok, jutalom címéni segélyezést kérelmező folyamodványa. Az irnokok és díjtalan gyakornokok közt az alispán a megtakarításból 200—200 frtot érdemük szerint kiosztat, ha a belügyminiszter megengedi.

40. Zenta városának az 1884. évi költségvetés némely kimerült címeinél hiányzó összegek, más címeinél megtakarításokkal, és bevételi többlettekkel, azaz átruházás útján való fedezése tárgyában határozata. A víremet megadatik.

41. Zenta város közgyűmterének 1883-ik évre összeállított mérlege. Fölterjesztetik a belügyminiszterhez.

42. Zenta városának 1885-ik évi költségvetése, és ez ellen Kozics István és társai zentai lakosok által beadott felelkezés. Indokolatlan felelkezést elutasítatik.

43. A torzsa takarékpénztár felelkezése, Torzsa községének örök kivetése érdemében hozott határozata ellen. Elutasítatik, az 1876. V. t. c. 33. szakasza értelmében.

44. Mihákovits István zentai takarékpénztári igazgató felelkezése, mely szerint magát a zentai legtöbb adót fizető képviselők névjegyzékébe pótlólag felvétni kéri. Elutasítatik, mert nincs törvényes jogeige.

45. Poppovits Dusan szolgabíró jelentése a kruselyai felszaporodott hátralékok feldolgozása iránt tett intézkedéséről. 6 hónapra 1 frtos irnokot alkalmazott, jóváhagyó tudomásul vétetik.

46. Vucserits Uros és érdektársai csúroghi lakosoknak, a Csúrogh községében 1884. évi november hó 20-án megtartott községi jegyző választás ellen benyújtott felelkezésük. A vizsgálattal Matkovits Lajos szolgabíró megbízatik.

47. Raffai Sándor moholyi lakosnak felelkezése, Moholy község képviselő testületének 1884. évi 46. sz. a. hozott s a kárfelelős örök fizetésére vonatkozó határozata ellen. A felelkezésnek hely adatik s a község törvényszerű eljárásra utasítatik.

48. Magdits Balázs volt ókanizsai töltés-biztosnak felelkezése, Ó-Kanizsa községének nyugdíjaztatását elutasító határozata ellen. Elutasítatik.

49. Milkó Ignácz járásorvos felelkezése, O-Becse községének helyettes orvosi megjutalmaztatását megtagadó határozata ellen. A község méltányos határozat hozatalra utasítatik.

50. Basch Hermann csantavéri izr. hitközségi elnök felelkezése, Csantavér község képviselő testületének 1884. évi 12. sz. a. hozott és az izr. hitközség nagyobb segélyben részesítését elutasító határozata ellen. A község újabb méltányos határozat hozatalra utasítatik.

51. Parabuty község képviselőtestületének, a kinstártól megvett italmérsi jog, esetleges tőketörlesztések be nem tartása esetén, a kamatok után eső 6% nyi késedelmi kamatoknak fizetését kötelező nyilatkozata jóváhagyatik.

52. Csávoly község képviselőtestületének 1884. évi 7. sz. a. hozott határozata, mely szerint az ottani jegyzőnek a kataszteri munkálatok befejezéseért 100 frt jutalmat szavazott meg. Jóváhagyatik.

53. Nemes-Militics község képviselőtestületének 1884. évi 2. sz. a. hozott abbeli határozata, mely szerint a községi közigazgatás évi fizetése 50 frtban állapításuk meg. Jóváhagyatik.

54. Ada község képviselőtestületének 1881. évi 71. sz. a. hozott határozata, mely szerint az ottani Spitzer-féle házat zsanár laktanyának 1500 frtért megveszi. Jóváhagyatik.

55. Ó-Kanizsa község képviselő testületének 1883. évi 212. sz. a. hozott határozata, mely szerint néhai Bellér István örökösétől a 766. tjkönyvben 785. hr. sz. és 868. ö. i. sz. a. felvett házat és udvart 600 frtért megveszi. Helyben hagyatik.

56. Kerynaja község képviselő testületének egy tanítói állomás rendszeresítése és fizetése megállapítására vonatkozó határozata. Helyben hagyatik.

57. Berecz Lajos és Mayer Ignácz doroszlói tanítók felelkezése, a vasárnapi tanításokért kérelmezett tiszteletdíjnak a község által történt elutasító határozata ellen. A község méltányosabb határozat hozatalra utasítatik.

58. Kovil-Szt. Iván község képviselő testületének határozata, mely szerint a Handler-féle házat 2200 frtért jegyzői lakul megveszi. Helyben hagyatik, oly megjegyzéssel, hogy a jegyző lakpénze eslesik.

59. Szántova község képviselőtestületének 1884. évi 34. sz. alatt hozott határozata, mely szerint az ismeretlen tartózkodású árvák tulajdonát képező 1317 frt 12 krnyi összeget községhez vételére fordíthassa. Az árvaszék véleménye szerint helyben hagyatik, a község köteles levén azon pénzről, mint kölcsönről kötvényt állítani ki s az esetleg jelentkező árvákat kielégíteni.

60. Cservenka község képviselőtestületének a közigazgatás és jegyző fizetésének megállapítására vonatkozó hozott határozat. Helyben hagyatik.

61. Doroszló község képviselőtestületének az ottani kincstári erdészlaknak községhez céljából 2050 frton leendő megvétele tárgyában hozott határozata. Jóváhagyatik.

62. Kolluth községének 1885. évi felelős örökkel kötött szerződése. Jóváhagyatik.

63. Monostorszegh községének 1885. évi felelős örökkel kötött szerződése. Jóváhagyatik.

64. Martonos községének határozata egy erdőéri állomás rendszeresítése iránt. Jóváhagyatik.

65. A megyei járási szolgabírói hivatal szolgák kérvénye anyagi helyzetük javítása iránt. Fejenként 20 frt megszavaztatik, a belügyminiszterium jóváhagyása mellett.

66. Kérvénye Déronya községének 381 frt 62 kr, Jankovác községének 128 frt 30 kr, Kovil-Szt. Iván községének 218 frt 73 kr, és Glozsán községének 163 frt 67 kr. beszédhetlen közmunka váltásdíjak leírásba hozatala iránt. Leiratnak, mert igazoltak.

67. Kérvénye Almás községének beszédhetlen 1289 frt 90 kr. köz költség, 213 frt 54 kr. vallási járuléka, 127 frt 93 kr. legelőadó és 58 frt 17 kr. közmunka-váltásdíjak leírása iránt. Leiratnak, mert igazoltak.

68. Freund Henrik és Dungserszky Lázár uraknak az adai földmives iskolánál tett alapítványukért elismerő köszönet szavaztatik.

69. Mars János és társai felelkezése Apatin községének az iparos iskola tartását megtagadó határozata ellen. A községi határozat feloldatik, a megállapított költség fődőzése a községnek meghagyatik; az iparos iskolánál taval alkalmazott felsőbb népiskolai tanítók, miut alkalmasak, a tanítással tovább is megbízatnak; a szolgabíró utasítatik, hogy február 1-én az iparos iskolát nyissa meg. (Talán akkorra Zomborban is meg lesz szavazva egy újabb — elhalasztás. Szerk.)

70. Bács, Martonos, Ó-Kanizsa, Ada, Almás, Bajmok, Jankovác, Katymár, Kumbaja, Madaras, Mélykut, Tatabáza, Petrovác, Sztanisics, Baracska, Bikity, Csataalja, Felső-Szt. Iván, Gara, Rigyica, Vaskut, Parabuty, Kolluth, Matheovics, Rém, Filipova, Gákova, Kisevlyva, Uj-Soóvé, Obrovác, Bácsujfalu, Begecs-Kiszács, Kulpin, Bukin, Apatin, Csantavér, Fekete-hegy, Béreg, Csávoly, Dantova, Szántova, N. Palánka, Rác-Militics, Csonopla, Pivnic, Hód-ságh, Lality, Bács, Földvár, Petrovosczólló, Moholy, Cservenka, Kucura, Torzsa, Temerin, Uj-Futtak, Monostorszegh, Prigl-Szt. Iván, Szónta, Bajsa, Hegyes, Ó-Morovica, Szeghegy, Topolya, Ó-Keér, Bogyan, Vajzka, Kerynaja, Uj-Szivac, Ns-Militics, Keresztar, Kis-Kér, Uj-Verbász, Veprovác, Bulkesz, Cséb, Gajdobra, Novosczólló, Uj-Palánka, Glozsán, Járek, Piros, Bogojeva, Bresztovác, Doroszló, Kupuszina, Sándor, K. Szt. Iván, Déronya, Csajkás réti bizottság, Csurogh, Goszpodinca, Gyurgyevó, Nádaly, Zsabya, Ó-Szivac, Ó-Soóvé, Ó-Verbász, A. Kovil, F. Kovil, Gardinovec, Káty, Lok, Mosorin, Titel, Vilovo, Ó-Palánka, Paraga, Szilbás, Tovariso, D. Szt. Iván, Ó-Szupár, Turia, Kula, Paacsér községek 1885-ik évi, Karavukova 1884—85, Bezdán 1884-ik évi költségvetései, Ó-Kanizsa 1883, Ó-Morovica 1883, Német-Palánka 1884, és Csurogh községek 1884-ik évi pótköltségvetései, Ns-Militics, Járek, Cséb, Ó-Kanizsa, Uj-Verbász, Monostorszegh, Ó-Palánka, Kis-Kér, Uj-Palánka, Baracska, Csonopla, Ó-Szivac, Martonos, Vilovo, Ó-Morovica, Mosorin, Katymár, Kumbaja és Kupuszina községek 1883. évi, Bikity, Bács-Földvár, Nádaly, A. Kovil és Martonos községek 1882. évi, Tovariso 1871, Zsabya 1881—82, és Ada községek 1880—81-ik évi közzpntári számadásai, Báhmonostor 1882 évi székház alap, Kula 1883. évi kórházi, Mosorin 1883 évi alapítványi, Csurogh 1877. évi szegény alap, Moholy 1879—80. évi bírsági, Csataalja 1875—78. évi legelő váltásági és Kula községek 1875—76-ik évi állam kölcsön inségi számadásai. Jóváhagyatnak.

Hirek.

A közgyűlés lefolyásáról szóló közleményünkbe a multkor egybe csúnyit, de annál értelemferditőbb sajtóhiba betűzett be; az illető része a főispáni bevezető beszédnek, helyesbitve így hangzik: »A tisztviselők nagy részének nyugodt a lelkiismerete, ha azon munkát, melynek végzése reá bízott, gépszerűleg elvégezi; a kezdeményezést mindenekben főnökétől, az alispántól várja, ki iparkodik is önfeláldozó buzgalommal abbeli hivatásának megfelelni és kiválólag neki is lehet köszönni, hogy adminisztrációnk kielégítő.«

A január 15-én megtartott megyei közgyűlésen Sándor Béla főispán ur indítványára dr. Haynald Lajos bácsi érsek ur ó emincenciájának az alispáni jelentés során kidicsért bácsi árvaház nagykegyű felállításáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Főispán ur ömeltósága Bieber Gyula urat, lapunk régi dolgozó társát, központi közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

A megye főispánja a Zsigics Milos alszámvevő elhalálása által megürült helyre Karvázy József megyei irnokot helyettesítette.

Az elhunyt panonhalmi főpapát utódjául tanterületünknek nagyérdemű főigazgatóját, Fehér Ipolyt is komoly jelöltül emlegetik.

Vas Gerebennék a tősgyökeres magyar írónak tetemét a bécs-währingi temetőből f. hó 18-án fogja egy magyar bizottság fölvenni, hogy Budapestre szállítsák. E bizottságnak egyik legtevékenyebb tagja derék földink dr. Kanyurszky György egyetemi tanár és dr. Vály Béla szabadkai földink, ki Budapestben az új sirba tételénél alkalmi beszédet is fog mondani.

Meghívás. A bács-bodroghmegyei gazdasági egyesület f. hó 25-én (vasárnap) délután 3 órakor a megyeház kistermében ig. választmányi ülést tart, melyre az ig. választmány tagjait tisztelettel meghívom. Zombor, 1885. január 19-én. Schmausz Endre, elnök. Tárgyak: 1. Munkaterv a folyó évre. 2. Pénztárnok-választás. 3. Folyó ügyek. 4. Indítványok. — Az egyesület tisztikara: Elnök: Schmausz Endre lakhelye Zombor. Iső alelnök: Széchényi József l. Zombor. II-od alelnök: Latinovits Ernő l. Katymár. Titkár: Rombay Dezső l. Zombor. Igazgató választmányi tagok: Dr. Alföldy Gedeon lakhelye Zombor, Barthal József l. Zombor, Berényi Lajos l. Szabadka, Bikár Simon l. Zombor, Dr. Boromisza Tibor l. Jankovác, Császár Ferenc l. Baja, Császár Péter l. Topolya, Dr. Csicsáky József l. Almás, Id. Ertl János l. Szónta, Falcione Gusztáv l. Zombor, Gombos Gábor l. Zenta, Gottlieb Márton l. Zombor, Dr. Gulin György l. Szabadka, Gromon Dezső l. Budapest. Harlikovits Károly l. N. Palánka, Husvéth István l. Zombor, Jankovics Aurel l. Baja, Kelemen János l. Ada, Konyovits Jusztin l. Zombor, Losseovits Jakab l. Zombor, Lebach János l. Cservenka, Leovits Gedeon l.

Zombor, Magyar Imre l. Szabadka, Majoros József l. Tornonyos, Millassevits János l. Zombor, dr. Molnár István La os Zombor, Molnár Gyula l. Zombor, Mihályi János l. Zombor, Neszmirák Ferenc l. Rasztna, Poppovits Szilárd l. Ada, Rác György l. Kula. Rác Vilmos l. Szabadka, Radimeczky Ferenc l. Topolya, Radics György l. Zombor. Br. Rád l. Béla l. Kelebia, Sándor Béla l. Zombor, Szemző Gyula l. Zombor, Szobonya Bertalan l. Ada, Dr. Sztokovits Péter l. Zombor, Szárits Kálmán l. Szabadka, Szemző István l. Zombor, Széchényi Jenő l. Ns-Militics, Traub József l. Zombor, Törk János l. Borsód (Katym.) Törley Gyula l. Szabadka, Varga Agoston l. Szabadka, Vidákovits Ádám l. Ns-Militics, Vojnits Dávid l. Ó-Morovica, Id. Vojnits Lukács l. Szabadka, Vojnits Jakab l. Szabadka, Vojnits Sándor l. Szabadka, Vojnits Simon l. Szabadka, Vujevich Zakár l. Zombor, Vukicsovits Péter l. Zombor, Dr. Vojnits Pista l. Zombor, Wszentek Lajos l. F. Szt. Iván, Dr. Wolf Kálmán l. Zombor, Weismár Mihály l. Kis-Szállás, Zsivánovits Samu l. Zombor, Zsuffa Vincz l. Zombor.

Felhívás. Ezelőtt két héttel külön-külön levélben hívtam fel a zombori kiállítókat, hogy engem a kiállítási ügyben meglátogatni sziveskedjenek, mert gyengélkedésem miatt személyesen mindannyit fel nem kereshetem. Számosan el is jöttek, de néhányan nem. Most ugyanazon okból ugyanazon kérelemmel járólak a következőkhöz, hogy akár fognak kiállítani, akár nem ma vagy holnap délután meglátogatni sziveskedjenek: Merstetter Nándor, Cselyuska Antal, Szeitrich Károly, Gerresch János, Gerresch Vince, Harpf József, Joanovics Arsz, Jónász Samu, Eibach István, Kaufmann Simoné, Darázs Antal, Veszlovsky Ferenc, Reiszner Alajos, Holländer József, Dienes Pál, Vancsek Béla, ifj. Veszlovsky Péter, Sztanisics János, Rakin József, Radonics Trifun, Necko Gáspár. — Ha nem állítanak ki, azt is kell tudnom, hogy fent jelentést tehessenek és hiába értök a térdjait ne fizessük. Én már annyiszor kerestem fel őket, bár ez tulajdonképen nem is az én ügyem, hanem az övéké, hogy igazán megfoghatlan volna, ha ők nem találnák illőnek, hogy egyszer viszont ők látogassanak meg engem, midőn azt magam tenni képes nem vagyok. Dr. Margalits Ede, kiállítási titkár.

A jövő hónapban nem lesz holdtölte, oly tünemény, mely csak minden 19 évben egyszer fordul elő. Február hónapra csak három negyed esik és pedig 6-ára az utolsó negyed, 15-ére új hold és 22-ére az első negyed.

F. hó 24-én szombaton este a Rottinger-féle (volt apatini) sörszarnokban 70 kros belépő díjjal 4 tál ételből álló vacsora s táncmulatság tartatik.

Ujvidéken Barako boltjában f. hó 15. és 16. közti éjjel ismeretlen tettesek betörést kíséreltek meg, de tervük nem sikerült.

Meghívó. A zombori „Polgári kaszinó-egylet” nek f. 1885. évi január hó 25-én — vasárnap — délelőtt fél tíz órakor az egylet helyiségében tartandó rendes közgyűlésére az egyleti tag urak hazafias üdvözléttel meghívattak. Tárgysorozat: a) elnöki jelentés az egylet előző évi állapotáról; b) Schaffner József egyleti tag arcképének leleplezése; c) a számvizsgáló bizottság jelentése az előző évi számadások felülvizsgálásának eredményéről; d) az évi költségvetés megállapítása; e) az előző évi választmány, tisztviselők és számvizsgáló bizottság lemondása és felmentése; f) új tisztviselők, választmányi tagok és a folyó évi számadásoknak az év végén leendő felülvizsgálására számvizsgáló bizottság választása; g) a tagdíjak megállapítása. Schmausz Endre s. k., elnök. Radics György s. k., jegyző. Tisztelettel figyelemzetnek mindazon tag urak, kik a közgyűlésen jogaikat gyakorolni óhajtják, hogy az alapszabályok 36. §-ból kitolyólag kötelezettségeiknek eleget tenni sziveskedjenek. A t. tag urak tudomására hozatik, hogy ugyanezen nap esti 8 órakor a b) alatti ünnepély kiegészítésére banquette lesz, melyre névze a kaszinóban aláírási ıvek vannak kitéve. Erre 24 éig sziveskedjenek jelentkezni.

Moholon f. évi január hó 15-én éjjel Sándor Ignácné ottani lakost ágyában megfojtva találták. A kir. ügyészséghez érkezett távirati jelentés szerint a tettes ismeretlen. A vizsgálat megindított.

Singer Géza sikkasztással vádolt ismeretlen tartózkodású egyént a szabadkai kir. törvényszék 6341/1884. b. f. sz. a. nyomoztatja. Születés helye: Baja, izr. kereskedőség, termete magas, szeme és haja barna.

Ujvidék sz. kir. város új szabályrendeletét a kormány megerősítette.

Az adai magánpostát a m. kir. közlekedésügyi ministerium államivá szándékozik tenni.

Szilbáson f. hó 15-én egy gőzerővel dolgozó, kisebbszéri szeszgyáros kezdte meg működését. A tulajdonos Bröder Adolf lehető legjobb berendezéssel, igen olcsón képes az érdekletteknek a szükséges szeszszel szolgálni.

Bács községében a kaszinó f. évi február hó 4-én saját pénztára javára táncmulalmat rendez, mely táncmulalmon Herczenberger Sándor zenekara fogja a táncdarabokat játszani.

Beküldetett. Bajmoki határ, 1885. jan. 16-án, alföldi vasut, nekem este, másnak reggel 11 órakor. T. szerkesztő barátom! A kupémért majd dupla gázsit fizettem, hogy magam alhassam; de a szomszédban előbbre valónak találták a felett vitatkozni, vajjon történt-e Pál Antal köztisztletben álló polgártársal jogtalanság vagy méltánytalanság azért, hogy tőle az elnök főispán a szó jogát — akkor, amikor — megvonta? A szomszédok nézete szerint persze, hogy történt méltatlanság azon egyszerű okból, mert akármilyen történik, azt az ellenzék mindig hivatalból rosszalja. Ha engem aludni hagytak volna a szomszédok, sohase pirtok rájuk; de mert ölelköz szempillámat nem engedték összeragadni, hát elkezdtem én is monologizálni az eset fölött és gondolkozni, hogy ugyan hát ki mondana e kérdésben igaz tanácsot, elfogulatlan szentenciát? Eszembe jutott unalmamban, hogy hát — a paragrafus. Kiveszem zseemből a tanácskozási rendszabályokat s ott találok azoknak 10. és 12. §-ában: Mind az általános, mind a részletes vitához csak egyszer szólhatni. Ezt a jogot Pál Antal ur élvezte is, amennyiben az alispánnak közbiztonsági reform-előadványára először általánosságban „sürgős intézkedést

követelve; utóbb részletesen „a jelenlegi örök rögtön elbocsátását követelve” — hozzászólt. Indítványával a 10. § engedményeit felhasználta; ellenben a 14. § jogát „személyes kérdésben vagy napirendre térési indítványban” ignorálta. Így hát — hogy az ellenzék fegyvertárából vegyem érveimet — nem Pál ur ellen, hanem a közgyűlési elnök kötelességei mellett maradt az elnök, midőn a harmadik — jogaim nélküli — felszólalást Pál urnak meg nem engedte. Szolgáljon ezen megjegyzésem tanulságokra mindazoknak, akik nem kérdezik, mit enged meg a tanácskozási rend; hanem ha ki nem disputálhatják magukat a megyeházban úgy, mint otthon szokták, rögtön szerencsétleneknek és mártiroknak szenvelgik magukat. — cs.

Frankenburg Adolf siremlékére Joanovics Anna kisasszony Bajáról 5 frtot adományozott.

Ujvidéken. Paresetich Felix főispán f. hó 14 én ülte névünnepe, mely alkalommal a város előkelőségei tisztelegtek nála. A délelőtti folyamán két óránál tovább tartottak a tisztelegések, melyekben részt vett a város színe-java úgy a polgári, mint a katonai rendből s a testületek küldöttségileg jelentek meg a szeretett és tisztelt főispánnál. Este fátylas zenét adtak a főispánnak s a menetben óriási közönség vett részt. A helybeli dalárda tagjai zászlójukkal kivonult a főispáni lak elé s serenadot adtak. A névnapi ünnepélyt a főispán vendégszerető házában fényes lakoma tejtezte be, melyen másfél száznál több vendég vett részt; jelen voltak Budapestről Czorda Bódog curiai bíró és Pinkovich Ödön k. táblai pótbíró. Kivülök ott volt Ujvidék és környékének egész intelligentiája. Számos felköszöntőt mondtak a lakomán a főispánnak.

Bács-Keresztúrról írják: Tegnap e hó 16-án esti 6 órakor páni félelem szállta meg községünk lakosságát, Rácz János itteni községi bíró kertjében levő 5 kazal szalma közül a középben fekvő kigyuladt, a melytől a körülötte levő többi négy kazal is csak hamar lángban állott, óriási lángoszlopok emelkedtek égnek, de csakhamar erős szél által nyugati irányba hajtottak, a bíró háza a legközelebbi kazaltól alig néhány lépésnyi távra volt csak, s ennek dacára megmentetett anélkül, hogy csak lebontani is kellett volna. Az emberek oltási rendszere példás, kiválólag egyes személyeké, képzelhetni ama emberfeletti erőmegfeszítést, mit az oltók elkövettek, öt égő nagy kazal szalma égését annyira lokalizálni, hogy az alig néhány lépésnyire tőle fekvő ház meg ne gyuladjon, mikor elejét folytonosan láng nyaldossa, iszonyu tevékenységet igényel. A község nyugoti része tüztengerben uszott, a nagy szél égő üszköket kapott fel s vitt tova, itt mindenkinek saját házában kellett vigyázni, hogy ki ne gyuladjon, hála Istennek és köszönet az oltók fáradhatlan és odaadó tevékenységének, hogy a házat megmentették, mert Keresztúr nyugoti része most már csak hamu volna. r. l.

Bajmokon f. hó 13-án Deák Zsigmond járási szolgabíró ur személyes elnökle alatt a községi előjárók választása következő eredménnyel ejtetett meg: Bíró: Rapesán György, albíró: Tóth István (volt kir. pénztárnok), kir. pénztárnokul: Zvekán István, (volt közs. pénzt.), községi pénztárnokul: Hajnal József, gyámokul: Hajnal Mihály. Esküdtek: Herczeg János, Tóth István, Besier Antal, Ivánkovits György, Ritsler Jakab, Péncz Dávid és Schäffer Ignác. Éljenek!

Az országos kiállítás ünnepélyes megnyitása — tudósításunk kiegészítésül még közöljük — hogy május 2-ikének délelőtti 10 órájára tüzetett ki.

Beküldetett. Thim József ur e lap multkorai számában Idegen szavak helyesírásáról c. egy rövidke cikket írt. Ebben helyes az a szempont, hogy a helyesírás legyen következetes önmagához; azonban nem helyes a kiindulási pont azért, mert alternatív. Ugyanis nem lehet elfogadni lapok számára zsinór-mértékül azon elvtelen elvet, hogy a latin szokat (és nem s z a v a k a t) vagy kiejtés, vagy szószármaztatás törvényei szerint kell írni. Mert Magyarországon és általában Európaszerte, a latin nyelv és latin oktatás az a megegágy, melyből az általános műveltség nevédek vesszői fakadnak. Ha ez áll, és mert ez áll, akkor lehet is, szabad is, kell is föltételezni a műveltek számára szerkesztett lapok olvasóiról azt, hogy megértik az olyan diákból köleszőzött szót, a melyet magyar számban használunk. És mert az ilyen szokat fogalmi biztosság kedvéért, latin alakban, de magyar célra használjuk: szükségképpen magyar vendégszónak kell azokat tekintenünk és úgy írunk, hogy használatukat, vagyis alakjukat a magyar kiejtés; értelmüket vagyis tartalmukat az iskolában vagy életben szerzett diákos tudás határozza. Ezekre tekintettel tehát, a magyarnak használt latin szokat vegyes publikum vagyis újságolvasók számára, magyarsan kell írni. Ezen központi elvből következik, hogy minden nyelvnek, tehát a görögnek, franciának, románnak magyarul használt szavait is magyar ortografiával, vagyis a hangzási elv szerint kell írni. Pl. tünik, teátrum, fezőr, zsardínett, bonmó, vev, stb. Hiszen ezek a nyelvek már közoktatásunk szervezeténél fogva sem tekinthetők oly ismerteknek, mint a latin; tehát ha azt magyarsan írjuk, ezeket annál inkább magyarsan kell írunk. Mindezekből folyólag az idegen szavak helyesírásának csak egyetlen elve következetes és jogosult, az, hogy minden idegen szót, melyet magyarnak használunk, írjunk a kiejtés szerint magyarsan.

A nős tisztviselők. Az igazságügyminiszter rendeletet küldött a bíróságokhoz, melyben felhívja őket azon kimutatás mielőbbi beterjesztésére, melyben kiintetve legyenek azon tisztviselők, kik nősök. A rendeletnek célja, hogy a miniszter tájékozassa magát a drágasági pótlék meghatározásánál.

Mosonyi Károly szinigazgató Zomborban f. hó 24-en kezd meg előadásait, mely alkalommal „Szabinnók elrablása” című híres és nevetető bohózatot fog színre kerülni. Erre előre felhívjuk a közönség figyelmét.

Menettérti jegyek. F. évi január 20-tól kezdve a m. kir. államvasutak budapesti személypályaudvaráról Zomborba, valamint viszont, 10 napi érvényességgel bíró, gyorsvonatokra azonban nem érvényes II. és III. oszt. menettérti jegyek fognak kiadni következő mérsékelt árak mellett: Zombor II. oszt. 15.30, III. oszt. 11.40.

Felelős szerkesztő: **Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.**
Laptulajdonos és kiadó: **Bittermann Nándor.**

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Az „ada-moholyi egyesült takarékpénztár”

értesíti részvényeseit, miszerint az 1884-ik évi

RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1885. évi február hó 15-én d. e. 9 órakor

saját helyiségében megtartandja.

N a p i r e n d :

1. Az igazgató és a felügyelő bizottság jelentése.
2. A zárszámadás és a mérleg bemutatása és a felmentvény megadása.
3. A nyeresemény felosztása.
4. A választmány és felügyelő bizottság kilépő tagjai helyett új tagok választása.
5. Elnök és igazgató választás.
6. A hivatalnokok nyugdíjaztatására vonatkozó javaslata, a mult közgyűlésből kiküldött bizottságnak.
7. Indítványok.

Jegyzet: Az alapszabályok 56. §-a értelmében csak azon részvényesek bírnak szavazati joggal, kik részvényeiket a közgyűlés előtt 8 nappal bemutatják.

Adán 1885. évi január hó 11-én.

A választmány határozata alapján:

Gyetvay Béla,

választm. tag s jegyző.

Poppovics Szilárd,

elnök.

5. sz./b. m. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alólírott kir. közjegyző részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Löbl József cservenkai lakos kérelmére a hódásági kir. járásbírószág 3003/p. 1884 sz. a. 1884. évi december hó 10 én kelt végzésével nevezettnek a karavukovai határon a Mosztonga partján 600 kévés kúpokban rakott mintegy 25,000 kève nádjára — melynek értéke 2000 frtra tétetik — az önkénytes bírói árverést elrendelte, minek folytán alólírott, mint az árverés foganatosítására bíróság kiküldött, ennek megtartására **1885. évi január hó 26. napjának délelőtti 9 óráját,** illetőleg folytatólagos napjait a helyszínére határidőül tűzöm ki s erről a venni szándékozókat azzal értesitem, hogy a nád 600 kévés kúpokban készpénz fizetés mellett a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Kelt Hódásághon, 1885. évi január hó 5-én.

3—3

Mezey Zsigmond,

kir. közjegyző

2944. szám.

polg. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bir. kiküldött ezennel közhírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbírószág 2479. számú végzése által Ralbovski József és Botyanszki János bácsujfalu lakos felperesek javára Bácsujfalu községe alperes ellen 100 frt tőke, ennek 1884. évi július hó 30-ik napjától számítható 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 25 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 365 frtra becsült Abel et Flügel-féle légmentes szekrény nyilvános árverés útján eladatik.

Mely árverés megtartásának határnapjaul **1885. évi január hó 29-ik napjának d. e. 10 órája** Bácsujfalu községéhez kitézetik, melyre a venni szándékozókat oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a lefoglalt ingóságok a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezett ingóságok vételára nyomban lefizetendő.

Kelt Hódásághon, 1885. évi január hó 13-án.

Kaich Miklós,

bir. kiküldött.

3193. sz.

polg. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. kiküldött ezennel közhírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbírószág 3001./polg. 1884. számú végzése folytán Teofánovits János moholi lakos javára 1200 frt és járuléka, Braun Henrik kulai lakos javára 183 frt és Reiner Károly s fiai kulai cég javára 200 frt s járuléka erejéig Teofánovits Dániel lalityi lakos ellen elrendelt biztosítási illetve kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le illetve felül foglalt, és 960 frt 70 kr-ra becsült különféle bolti cikkek, házi butorok és más házi eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverés megtartásának határnapjaul **1885. január hó 26. napjának d. e. 10 órája** Lality községéhez kitézetik, melyre a venni szándékozókat oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a lefoglalt ingóságok a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezett ingóságok vételára nyomban lefizetendő.

Hódásághon, 1885. január hó 15-én.

Gruda Károly

bir. kiküldött.

3180. szám.

p. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bir. kiküldött ezennel közhírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbírószág 2411. számú végzése által a palinkai járási takarékpénztár felperes javára Wundszám Ferenc és társai bácsujfalu lakos alperesek ellen 250 frt tőke, ennek 1884. évi február hó 1-5 napjától számítható 6% kamatai és eddig összesen 44 frt 20 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1260 frtra becsült különféle ingók — a végrehajtási jkv. 2. és 3. t. a. lefoglalt 2 drb tehén kivetelével, miután ezekre igény bejelentetett, nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverés megtartásának határnapjaul **1885. évi február hó 3-ik napjának d. e. 9 órája** Bácsujfalu községéhez kitézetik, melyre a venni szándékozókat oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a lefoglalt ingóságok a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezett ingóságok vételára nyomban lefizetendő.

Kelt Hódásághon 1885. évi január hó 14-én.

Kaich Miklós,

bir. kiküldött.

Haszonbéri hirdetmény.

Temesvártól 28, az osztr. magy. államvasut két indóházától 6—6 kilométer távolságra, kavics-út mentén fekvő 1800 kat. hold terjedelmű, kitűnő talajú földbirtok, épületekkel, gazdasági felszerelés és vetéssel együtt vagy anélkül, *ú.*, esetleg több évre is azonnal haszonbérbe adandó. A részletes feltételek iránt bővebb felvilágosítás nyerhető **Várnay Ernő** ügyvédnél Temesvárott. Közvetítők kizáratnak.

Végladás.

Hasonvállalat folytán a fővárosban, 19 év óta fennálló, jó hírnévnek örvendő itteni **lisztüzletemet fehér és fekete sütődével** egyetemben eladom, vagy átadom a hozzá tartozó lakással együtt elszámolás mellett, hogyha szakértő, biztosítékkal ellátott vállalkozót találok rá.

Eladó továbbá egy másik lisztüzlet felszerelése, 1 üvegezett iroda, 1 3-as szekrény, 2 ló, 1 jó karban levő lisztes és 1 könnyű kocsi, 2 pár lószerszám, 1 pár súlyos lótarakó, 1 szecska-vágó, 3 decimálháza, 1 elszállítható tyúk-ól, 1 finom kivonó-asztal székekkel, 1 szép ingaóra, butorneműek, puska és revolverek, 2 rézkotla és sok egyéb.

Végladom rendkívüli olcsó árakon liszt-készletemet. Például o számú liszt zsákszámra 18 kr, kenyérliszt 8 és 10 kr. kgr., 100 darab egyszer használt liszteszsák 25 frt.

Végül tudomására az érdekelteknek, hogy évek óta sütődemben működő, teljesen megbízható segédek és kihirdők (gájsicok) szivesen maradnak meg helyükön.

Zombor, 1885. január hó 20-án.

1—1

Jonász S.